МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор Чернівецького національного
університету імені Юрія Федьковича
_____ Руслан БІЛОСКУРСЬКИЙ
«04» _____ 2025 р.

ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ІСПИТУ

для вступників на другий (магістерський) рівень вищої освіти

Спеціальність **В11 Філологія**
Спеціалізація **В11.043 «Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька)»**
Галузь знань **В Культура, мистецтво та гуманітарні науки**

Освітньо-професійна програма «Німецька мова і література та англійська мова»

Схвалено Вченою радою факультету іноземних мов
Протокол № 3 від 23 квітня 2025 року

Голова ради _____ Тетяна КОЛІСНИЧЕНКО

Чернівці 2025

Вимоги до знань і вмінь, які повинен продемонструвати абітурієнт

Вступний іспит має на меті перевірити та оцінити компетентності з таких фундаментальних і професійно-орієнтованих дисциплін, як «Лексикологія», «Аналіз художнього тексту», «Історія мови», «Методика навчання іноземних мов», «Основи теорії мовної комунікації», «Теорія та практика перекладу», «Стилістика», «Національна література країни, мова якої вивчається», «Теоретична граматика», «Лінгвокраїнознавство», «Англійська мова». Іспит проводиться іноземною мовою у тестовій формі з метою перевірки теоретичних та практичних знань вступників. Знання іноземної мови мають відповідати рівню С1 досвідчений користувач за шкалою і критеріями, які наведені у Загальноєвропейських Рекомендаціях з мовної освіти і рекомендовані Міністерством освіти і науки України №14/18.2-481 від 02.03.2005 р.

Фаховий вступний іспит складається з 20 тестових завдань з нормативних дисциплін та тестових завдань лексико- граматичного характеру з англійської мови.

Тестування з німецької та англійської мов має на меті перевірити рівень мовної та мовленнєвої компетенції вступників. Мовна компетенція передбачає знання системи мовних моделей та вербалізованих лінгвістичних операцій, що регулюють процес породження актуальних речень відповідно до інтенції мовця.

Розвиток мовної та мовленнєвої компетенції ґрунтується на принципі єдності тематичного та міжкультурного аспектів.

Тематичний аспект спирається на особистий і фаховий досвід вступника і охоплює як побутову тематику (типові повсякденні ситуації), так і країнознавчу (суспільне, політичне, економічне та культурне життя країни, мови яких вивчають).

Міжкультурний аспект передбачає знання культури країни в широкому розумінні цього слова, що охоплює всі сфери людського буття.

Абітурієнти повинні:

- демонструвати високий рівень володіння мовними і мовленнєвими навичками та уміннями;
- проявляти високий рівень обізнаності з особливостями використання іншомовних лексико-граматичних структур з огляду на умови завдання;
- володіти поглибленими знаннями основних теоретичних положень, категорій і специфічних понять, що вивчалися в рамках нормативних курсів;
- адекватно реалізовувати знання теоретичних положень з відповідної дисципліни при виконанні завдань практичного характеру;

- чітко орієнтуватися у тематиці курсів, розуміти зміст і умови завдань, а також аналізувати мовні явища з огляду на специфіку їх використання.

Типи завдань:

20 тестів на множинний вибір – пошук правильної відповіді з 4, які пропонуються та завдання на заповнення пропусків.

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ

1. Історія мови

Вступник повинен знати:

- Принципи класифікації мов.
- Класифікацію германських мов та особливості їх розвитку.
- Місце німецької мови серед германських мов.
- Формування німецької нації.
- Періодизацію історії німецької мови:
  - давньоверхньонімецький період;
  - середньоверхньонімецький період;
  - нововерхньонімецький період.
- Фонетичні зміни в історії розвитку німецької мови:
  - перший пересув приголосних;
  - другий пересув приголосних;
  - закон Вернера;
  - дифтонгізація та монофтонгізація.
- Особливості:
  - ранньоверхньонімецької мови;
  - нововерхньонімецької мови.
- Словниковий склад німецької мови:
  - загальні риси;
  - шляхи збагачення лексики;
  - джерела та хронологія запозичень.
- Діалектна структура сучасної німецької мови:
  - територіальні діалекти;
  - варіанти сучасної німецької мови.
- Література:
  - тематика та особливості літератури давньоверхньонімецького періоду;
  - тематика та особливості літератури середньоверхньонімецького періоду;
  - тематика та особливості сучасної німецької літератури.

2. Аналіз художнього тексту

Абітурієнт повинен знати:

- Методологічні основи та принципи аналізу художнього тексту.
- Основні ознаки художнього тексту: літературність, поетичність, художність, експресивність.
- Категорії художнього тексту:
    - членування;
    - когезія та когерентність;
    - проспекція та ретроспекція;
    - антропоцентричність;
    - концептуальність;
    - локально-темпоральна віднесеність;
    - інформативність;
    - цілісність і системність;
    - модальність;
    - прагматична спрямованість.
- Жанрову та індивідуально-авторську парадигму художнього тексту.
- Форми зображення дійсності у художньому тексті.
- Макрокомпоненти структури художнього твору:
    - тема, ідея та проблематика;
    - сюжет і його складові елементи;
    - типи персонажів;
    - літературний час і простір.

3. Лексикологія/порівняльна лексикологія

Вступник повинен знати відповіді на такі питання:

- Завдання лексикології як галузі лінгвістики.
- Синхронний і діахронний підходи в лексикології.
- Проблематика лексикографії.
- Словотвір у німецькій мові:
    - продуктивні та непродуктивні способи словотвору;
    - префікси та суфікси;
    - конверсія;
    - скорочення та абревіатури.
- Запозичення в німецькій мові:
    - типи запозичень і шляхи їх переходу з мови-донора в мову-реципієнт;
    - процес асиміляції запозичених слів;
    - варваризми.
- Типи слів у німецькій мові: прості, похідні, складні.

- Морфемна структура слова:
    - типи та класифікація морфем;
    - аломорфи.
- Етимологічні дублети.
- Омоніми та омонімія:
    - види омонімів;
    - джерела омонімії.
- Полісемія та полісемантичні слова.
- Синонімія:
    - класифікація синонімів;
    - синонімічний ряд;
    - синонімічний домінант.
- Функціонально-стильова характеристика лексики.

4. Методика викладання німецької мови

Абітурієнт повинен знати:

- Базові категорії методики викладання іноземних мов: методи, принципи, цілі, засоби навчання тощо.
- Завдання методики як науки та її зв'язки з іншими науковими дисциплінами.
- Основні методи навчання іноземної мови:
    - граматико-перекладний метод;
    - аудіо-лінгвальний метод;
    - прямий метод;
    - сугестивний метод;
    - комунікативний метод;
    - метод повної фізичної реакції (Total Physical Response).
- Особливості навчання окремих видів мовленнєвої діяльності:
    - читання;
    - аудіювання;
    - письмо;
    - усне мовлення.
- Навчання мовних аспектів:
    - лексичний матеріал та шляхи його семантизації;
    - граматичний матеріал;
    - фонетичний матеріал.
- Значення рольової гри у навчанні іноземної мови.
- Види та форми контролю навчальних досягнень.
- Типи і структура заняття з іноземної мови.
- Принципи модульного та інтерактивного навчання.
- Типи мотивації у процесі навчання іноземної мови.

- Сутність Болонського процесу та особливості кредитно-модульної системи навчання.
- Використання комп'ютерних технологій та інструментів штучного інтелекту в навчанні іноземних мов.

5. Основи теорії мовної комунікації

Абітурієнт повинен знати:

- Теорію мовної комунікації як інтерлінгвістичну науку: визначення, функції, етапи формування та перспективи розвитку, методи дослідження.
- Основні риси комунікативного процесу.
- Моделі комунікації та їх компоненти.
- Прагматику мовної комунікації: прагматичні компоненти комунікативного процесу, комунікативні максими.
- Комунікативний акт: загальна характеристика та визначення.
- Мовленнєвий акт: його типи та роль у структурі комунікації.
- Міжкультурну комунікацію.

6. Теорія та практика перекладу

Абітурієнт повинен володіти знаннями з таких питань:

- Перекладознавство як лінгвістична наука: предмет, мета, об'єкт, функції; визначення перекладу та його типи.
- Історичний огляд розвитку перекладу: перші відомості про переклад; переклад та інтерпретація в Середньовіччі; розвиток перекладу в епоху Відродження, Класицизму та Просвітництва; принципи адекватного перекладу в період Романтизму; становлення перекладознавства як науки в Європі.
- Компетентність перекладача: основні принципи професійної компетентності; характерні риси професійного перекладача; аспекти перекладацької надійності.
- Класифікації перекладу: комунікативна, жанрова та психолінгвістична класифікації; письмовий і усний переклад; послідовний і синхронний переклад.
- Типи перекладу: компресія та розвиток тексту як види перекладацької діяльності; способи перекладу; літературний і художній переклад; транскодування; дослівний і міжрядковий переклад; усний переклад; машинний та комп'ютерний переклад.
- Проблема еквівалентності: поняття еквівалентності в процесі перекладу; формальна та динамічна еквівалентність; референційна й функціональна еквівалентність; класифікація перекладацьких відповідностей за професором Я. І. Рецкером; типи еквівалентів і способи перекладу безеквівалентної лексики.

- Перекладацькі трансформації: звуження, розширення, логічний розвиток значення; антонімічний переклад; граматичні трансформації (членування, інтеграція, транспозиція, заміна, додавання, вилучення).

7. Стилістика/порівняльна стилістика

Абітурієнт повинен знати відповіді на такі питання:

- Стилістика як наука: її об'єкт, предмет і завдання.
- Види стилістики: літературна стилістика, лінгвостилістика.
- Основні терміни і поняття сучасної стилістики:
    - контекст;
    - засоби художньої виразності;
    - стилістичні прийоми;
    - денотативне та конотативне значення слова.
- Стилістична диференціація лексичного складу німецької мови.
- Виражальні засоби мови:
    - фонетичні та графічні;
    - лексичні та синтаксичні;
    - фразеологічні засоби художньої виразності;
    - стилістичні прийоми.
- Композиційні форми оповіді та типи оповідної манери.
- Функціональні стилі сучасної німецької мови.

8. Теоретична/порівняльна граматика німецької мови

Вступник повинен знати:

Загальні граматичні поняття:

- граматична категорія;
- граматичне значення;
- граматична форма;
- аналітичні та синтетичні граматичні форми;
- типи граматичних форм.

Частини мови та їх класифікація:

- частини мови та вимоги до їх класифікації.

Іменник (Substantiv):

- граматична категорія числа (у т.ч. *singularia tantum, pluralia tantum*);
- категорія відмінку (Kasus);
- категорія роду (Genus).

Прикметник (Adjektiv):

- граматичні категорії прикметників;
- типи прикметників;
- словотвірна структура прикметників.

Займенник (Pronomen):

- граматичні категорії займенників;
- типи займенників.

Числівник (Numerale):

- класифікація числівників;
- функції числівників у реченні.

Дієслово (Verb):

- часові форми в активному та пасивному стані;
- абсолютне та відносне вживання часових форм;
- граматичні характеристики безособових форм дієслова (інфінітив, дієприкметник, дієприслівник).

Синтаксис:

- принципи класифікації словосполучень;
- структурні типи простих речень;
- комунікативні типи речень;
- головні та другорядні члени речення і їх підтипи;
- система складних речень у німецькій мові.

9. Лінгвокраїнознавство

Абітурієнт повинен знати:

Загальні положення:

- основні поняття та термінологію дисципліни;
- реалії як лінгвокультурні елементи Німеччини.

Історичний і культурний контекст:

- основні історичні віхи розвитку німецькомовних країн;
- вплив римської цивілізації на формування культури та суспільства німецькомовних країн.

Географічні та політико-економічні аспекти:

- географічне положення німецькомовних країн;
- політичний устрій;
- економічний устрій;
- система соціального захисту громадян;
- досягнення в сфері економіки та господарства.

Освіта та регіональні особливості:

- освітні системи німецькомовних країн;
- основна інформація про кожну з 16 федеральних земель Німеччини;
- регіональні особливості німецької мови (фонетичні, граматичні, лексичні відмінності).

10. Теоретична фонетика

Абітурієнт повинен знати:

- фонетику як науку, її предмет вивчення та основні галузі;

- поняття фонеми та алофона, аспекти та функції фонеми;
- артикуляційну базу німецької мови;
- транскрипцію та її види;
- склад, його структуру та функції;
- наголос у німецькій мові: місце в слові, ступені, функції та різновиди;
- інтонацію: визначення, функції, основні складові;
- національні варіанти німецької вимови.

11. Сучасна література країни, мова якої вивчається

Абітурієнт повинен знати:

Основні події та течії в німецькій літературі другої половини XX століття:

- життєвий шлях відомих німецькомовних письменників II пол. XX ст.;
- причини та наслідки створення об'єднань письменників:
    - «Група 47»;
    - «Група 61»;
    - «Кельнська школа».

Творчість письменників цього періоду:

- основна проблематика їх творів;
- особливості розвитку театру;
- сучасні тенденції розвитку літератури об'єднаної Німеччини.

Соціально-політичний контекст:

- суспільно-політична ситуація в Німеччині після Другої світової війни;
- поділ Німеччини та його вплив на літературу;
- утворення ФРН та НДР;
- література НДР:
    - соціалістичний реалізм як пануючий творчий метод;
    - література та суспільство НДР у «перехідний період» (1977-1989);
    - політика ФРН та література «Групи 47».

Розвиток театру:

- особливості німецького театру, зокрема:
    - театри абсурду;
    - епічний та документальний театри.

Літературні течії та стилі:

- політизація літератури в період 1960-1968 рр.;
- «Кельнська школа» та її вплив на літературний процес;
- «Група 61» та її роль у розвитку літератури;
- нова суб'єктивність;
- тенденції 70-80-х років;
- постмодернізм та література сьогодення.

Літературні процеси II пол. XX ст.:

- розвиток сучасної лірики, зокрема конкретної поезії;

- особливості літературних процесів у післявоєнній Німеччині.

ПИТАННЯ ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНОГО ТЕСТУ (НІМЕЦЬКА МОВА)

1. Вживання артикля у німецькій мові
2. Відмінювання іменників 4-х відмін.
3. Часові форми дієслів німецької мови в активному і пасивному станах
4. Непряма мова
5. Узгодження часів
6. Модальні дієслова
7. Умовний спосіб в німецькій мові
8. Множина іменників німецької мови
9. Інфінітив та інфінітивні конструкції
10. Дієприкметник/дієприслівник та конструкції з ними
11. Прийменники в німецькій мові
12. Ступені порівняння прикметників
13. Числівники в німецькій мові
14. Займенники в німецькій мові
14. Порядок слів у простому і складному (складносурядному і складнопідрядному) реченні.
15. Типи питань у німецькій мові
16. Відмінювання прикметників

ПИТАННЯ ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНОГО ТЕСТУ (АНГЛІЙСЬКА МОВА)

1. Present Simple VS Present Continuous
2. Past Simple VS Past Continuous
3. Future Continuous VS Future Perfect
4. Perfect tenses in English
5. Perfect Continuous tenses in English
6. Indefinite article «a\an»
7. Definite article «the»
8. Passive Voice in English
9. Conditional in English
10. Degrees of Comparison of adjectives and adverbs
11. Plurality of English nouns
12. The Gerund in English
13. The Infinitive in English
14. Structural types of sentence
15. Types of phrases

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО РОБОТИ З ТЕСТАМИ

Тест складається з кількох типів завдань, зокрема: завдання з вибором однієї правильної відповіді та завдання на заповнення пропусків. Кожне завдання містить інструкцію та варіанти відповідей.

1. Завдання з вибором однієї правильної відповіді:

Для виконання цього типу завдань потрібно уважно прочитати граматичний патерн, після чого вибрати правильний варіант відповіді з чотирьох запропонованих.

2. Завдання на заповнення пропусків:

У цих завданнях потрібно доповнити пропуски в граматичному патерні правильним варіантом.

3. Рекомендації для підготовки та виконання тесту:

Уважно прочитати завдання до кінця.

Переконатися, що розумієте не тільки загальний зміст завдання, а й кожне слово та конструкцію, що впливають на правильний вибір відповіді.

Під час вибору відповіді використовувати не лише набуті знання, але й загальну лінгвістичну ерудицію, здобуту під час навчання у ЗВО.

Вибрати правильну відповідь.

Потрібно розподіляти свій час раціонально. На виконання тесту відведено 60 хвилин.

4. Якщо не виходить дати відповідь на запитання:

У такому разі потрібно пропустити це завдання та перейти до наступного. Результат буде залежати від загальної кількості правильних відповідей.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Кожне з 20 тестових завдань оцінюється в 6 балів, отже максимальна кількість балів, яку вступник може отримати при проходженні тестів становить 120 балів. Підсумкова оцінка рівна сумі набраних балів (від 0 – до 120), збільшеній на 80. Мінімальна кількість балів для допуску до наступного вступного випробування (до участі в конкурсі на зарахування) становить 100.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ НАУКОВОЇ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ФАХОВОГО ІСПИТУ

Стилістика

Задорожна І.П. Короткий нарис з теорії стилістики із завданнями (Навчальний посібник). Чернівці. Чернівецький нац. університет, 2022.

Пилипенко Р. Є., Ковальова Т. П. Тестові завдання зі стилістики німецької мови (Testaufgaben in Stilistik der deutschen Sprache). Частина I : Посібник-практикум. Житомир. Вид. О. О. Євенок, 2018. 2018. 126 с.

Sandig B. Stilistik der deutschen Sprache. Berlin/Boston. de Gruyter, 2019.

Лисецька Н. Г. Неологізми німецької мови як об'єкт наукових пошуків зі стилістики та лінгвістики тексту в контексті підготовки майбутніх філологів. Scientific and pedagogic internship «Organization of educational process in the field of philological sciences in Ukraine and EU countries» : Internship proceedings, August 24 – October 2, 2020. Venice. Venice. Izdevnieciba "Baltija Publishing", 2020. P. 83-86.

Тимченко Є.П. Порівняльна стилістика німецької та української мов. Вінниця. Нова книга, 2006.

Лексикологія

Левицький В.В. Лексикологія німецької мови. Вінниця, 2014.

Огуй О.Д. Лексикологія німецької мови. Lexikologie der deutschen Sprache. Вінниця, 2003.

Порівняльна лексикологія німецької та української мов: практикум = Vergleichende Lexikologie der deutschen und ukrainischen Sprachen: Praktikum. Укл.: Король А. А. Чернівці, 2012.

Kijko J., Kijko S. Grundriss der deutschen Lexikologie. Lehrwerk. Czernowitz, 2014.

Oguy O.D. Lexikologie der gegenwärtigen deutschen Sprache: Sprachpraktikum. Чернівці, 2003.

Історія мови

Левицький В.В. Основи германістики. Вінниця, 2006.

Левицький В.В. Історія німецької мови. Вінниця, 2007.

Левицький В.В., Кійко С.В. Практикум до курсу "Вступ до германського мовознавства". Вінниця, 2003.

Levizkij V., Pohl H.D. Geschichte der deutschen Sprache. Vinnyzja, 2010.

Методика викладання німецької мови Жовківський А.М., Кушнерик В.І. Методичні засади навчання німецької мови в середній школі. Чернівці. Книги-XXI, 2007.

Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. Науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва. К. Ленвіт, 2003.

Ніколаєва С.Ю. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах. Київ, 2002.

Практикум з методики викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах. Київ. Ленвіт, 2004.

Kapatruk M. Methodik des Fredsprachenunterricht. Tscherniwzi. Ruta, 2008.

Neuner G., Hunfeld H. Methoden des fremdsprachlichen Deutschunterrichts. Eine Einführung. Berlin; München. Langenscheidt, 2007, 184 S.

Теоретична граматика

Кійко Ю.Є., Кудрявцева О.Д. Основи теоретичної граматики німецької мови. Чернівці: ЧНУ, 2009.

Eisenberg P. Grundriss einer deutschen Grammatik. Stuttgart, 2001.

Engel U. Deutsche Grammatik. Heidelberg, 2004.

Erben J. Deutsche Grammatik. München, 1972.

Eroms H.-W. Syntax der deutschen Sprache. Berlin, 2000.

Fleischer W., Barz I. Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache. Tübingen, 1992.

Heibig G., Buscha J. Deutsche Grammatik. Berlin, 2004.

Wellmann H. Deutsche Grammatik. Heidelberg, 2008.

Лінгвокраїнознавство

Лінгвокраїнознавство німецькомовних країн / Євгененко Д.А., Кубинський Б.В., Білоус О.М., Воронкова Н.Р. Вінниця. Нова Книга, 2008.

Лінгвокраїнознавчий словник / Кійко Ю.Є., Кійко С.В. Чернівці: ЧНУ, 2009.

Deutsch – Land und Leute. Kiew, 1993.

Кійко Ю.Є. Deutschsprachige Landeskunde. Чернівці, ЧНУ, 2014.

Tatsachen über Deutschland. Frankfurt am Main, 2008.

Materialien zur österreichischen Landeskunde. Wien, 1998.

Основи теорії мовної комунікації

Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. К. Академія, 2004.

Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава. Довкілля, 2006.

Теорія перекладу

Курс лекцій з теорії перекладу = Übersetzungstheorie: навч. посіб. / укл. А.А. Король. Чернівці. Чернівец. нац. ун-т, 2021. 152 с. https://drive.google.com/file/d/1biAX8xEzRCy2BH99WN_-BvStxmhxGeA5/view

Основи усного перекладу: збірник вправ [Електронний ресурс] / укл. А. А. Король. Чернівці. ЧНУ. 2022. 117 с.

Лисенко Г. Л., Баклан І. М., Чепурна З. В. Основи перекладу – міст між теорією і практикою (німецько-український напрям): підручник. Київ. КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид.-во «Політехніка», 2019. 204 с.

Bilmez Y. Herder und seine Übersetzungstheorie. GRIN Verlag, 2019.

Gausling K. Analyse der Äquivalenzebenen der Übersetzung von potentieller Literatur. George Perecs La disparition. GRIN Verlag, 2020.

Gerling V., Santana López B. Literaturübersetzen als Reflexion und Praxis. Tübingen, Narr Francke Attempto, 2018. 209 S.

Harsch G. F. Übersetzung als Erinnerung. Sachbuch-Übersetzungen im deutschen Diskurs um NS-Verbrechen in den 1950er-Jahren. Transcript, 2021.

Nord Ch. Adäquatheit statt Äquivalenz: Ausnahme oder Regel? In: Nord, Christiane, Öncü, Mehmet Tahir, Massud Abdul-Hafiez (eds.): Übersetzungsäquivalenz in Textsorten. Berlin. Logos, 2018. S. 113-127.

Stolze R. Übersetzungstheorien. Eine Einführung. 7., überarbeitete und erweiterte Auflage, Tübingen: Narr Francke Attempto Verlag, 2018. 329 S.

Теоретична фонетика

Казимір В.О. Theoretische Phonetik der deutschen Sprache (Vorlesungen und Seminare). Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Видавничо-поліграфічне підприємство «Апостроф», 2016.

Аналіз художнього тексту

Кухаренко В.А. Інтерпретація тексту. Навч.посібник для студентів старших курсів факультетів англійської мови. Вінниця. Нова Книга, 2004.

Національна література країни, мова якої вивчається

Мізін К.І. Історія німецької літератури (від початків до сьогодення). В. Нова книга, 2006.

Рубанова Г.Л. Історія світової літератури. західноєвропейське Середньовіччя (ІІІ-XIV ст.). Львів, 2004.

Шаповалова М., Рубанова Г., Моторний В. Зарубіжна література доби Середньовіччя та Відродження. Львів, 1993.

Fiskowa S. Geschichte der deutschen Literatur in Perioden, Entwicklungsrichtungen, Ideen und Namen: Навчально-методичний посібник. Львів: ПАІС, 2003.

Sörensen B.A. Geschichte der deutschen Literatur vom 19. Jh. bis zur Gegenwart. München, 1997.

Англійська мова

McCarthy M., O'Dell F. English Vocabulary in Use Upper-intermediate. Cambridge: Cambridge University Press, 2017. 4th ed. 308c.

Bas Aarts Oxford Modern English Grammar. OUP: Oxford, 2011. 410 p.

Crowther J. A Guide of British and American Culture. Oxford University Press, 2005.

Foley M., Hall D. Advanced Learners' Grammar. A self-study & practice book with answers. Pearson Education Limited, 2003.

Fontaine, L. Analysing English Grammar: A Systemic Functional Introduction. Cambridge University Press, 2012.

Heaton J. B., Turton N. D. Longman Dictionary of Common Errors. Langensch-Hachette, M., 2000.

Програму схвалено на засіданні кафедри германської філології та перекладу факультету іноземних мов Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (протокол № 11 від 22 квітня 2025 р.)